

SFS 1999:657

Utkom från trycket
den 30 juni 1999

Epizootilag;

utfärdad den 10 juni 1999.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag gäller sådana allmänfarliga djursjukdomar som kan spridas genom smitta bland djur eller från djur till människa (epizootiska sjukdomar).

Med allmänfarliga sjukdomar avses i denna lag sådana sjukdomar som kan utgöra ett allvarligt hot mot människors eller djurs hälsa eller medföra stora ekonomiska förluster för samhället.

De epizootiska sjukdomarna anges i verkställighetsföreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Om bekämpning av salmonella och vissa andra zoonoser hos djur finns bestämmelser i zoonoslagen (1999:658).

Förebyggande åtgärder och bekämpning

2 § Den som har anledning misstänka att en epizootisk sjukdom har drabbat djur i hans vård skall omedelbart anmäla detta till distriktsveterinären eller annan veterinär.

Till dess ett besked av en veterinär föranleder något annat, skall den som har djuren i sin vård göra vad som rimligen kan begäras för att förhindra eller begränsa smittspridning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad den enskilde skall göra.

3 § Om en veterinär har anledning misstänka att ett fall av epizootisk sjukdom har inträffat, skall han omedelbart göra en undersökning för att fastställa sjukdomens art och i övrigt göra vad som är nödvändigt för att förhindra att smitta sprids. Den som har djuren i sin vård är skyldig att tåla det intrång och underkasta sig de åtgärder samt lämna den hjälp som behövs för

¹ Prop. 1998/99:88, bet. 1998/99:MIJ9, rskr. 1998/99:215.

² Jfr rådets direktiv 92/66/EEG av den 14 juli 1992 om införande av gemenskapsåtgärder för bekämpning av Newcastle'sjukan (EGT L 260, 5.9.1992, s. 1, Celex 392L006) och rådets direktiv 92/119/EEG av den 17 december 1992 om införande av allmänna gemenskapsåtgärder för bekämpning av vissa djursjukdomar och särskilda åtgärder mot vesikulär svinsjuka (EGT L 62, 15.3.1993, s. 69, Celex 392L0119), båda ändrade genom Anslutningsakten för Konungariket Norge, Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige (EGT C 241, 29.8.1994, s. 132, Celex 194NN01/05/E), m.fl.

undersökningen. Om det är nödvändigt för undersökningen, får ett djur som misstänks vara smittat avlivas utan ägarens samtycke.

Veterinären skall skyndsamt underrätta Statens jordbruksverk och länsstyrelsen. Länsstyrelsen skall utan dröjsmål underrätta Statens veterinärmedicinska anstalt, distriktsveterinären och den eller de kommunala nämnder som utför uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Om det är fråga om en epizootisk sjukdom hos fisk, skall också Fiskeriverket underrättas, och om misstanken gäller sådan epizootisk sjukdom som kan överföras till människor även Statens livsmedelsverk, Smittskyddsinstitutet och smittskyddsläkaren.

Det som sägs om veterinär i andra stycket gäller också den som är ansvarig för det laboratorium där ett fall av epizootisk sjukdom konstaterats.

4 § Om en veterinär har grundad anledning att anta att ett fall av epizootisk sjukdom har inträffat, skall veterinären, i den utsträckning som behövs för att motverka smittspridning, besluta om förbud mot att besöka eller lämna eller utföra transporter till eller från det område där sjukdomsfallet inträffat eller där smitta annars kan antas förekomma (spärrförklaring).

Ett sådant beslut skall snarast underställas den myndighet som regeringen bestämmer. Myndigheten skall snarast pröva om beslutet skall fortsätta att gälla.

5 § Om det är klarlagt att ett fall av epizootisk sjukdom har inträffat, skall den myndighet som regeringen bestämmer besluta om förbud enligt 4 § för de områden där smitta förekommer, eller om andra begränsningar i hanteringen av djur eller varor, allt i den utsträckning som behövs för att motverka smittspridning (smittförklaring).

Under samma förutsättningar skall regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. förbud mot transporter av djur eller varor till, från eller inom områden som gränsar till områden där smitta förekommer eller om andra begränsningar i hanteringen av djur eller varor inom sådana angränsande områden, och

2. förbud mot tillträde till vissa djurstallar eller andra anläggningar där djur hålls (tillträdesförbud).

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna i 4 och 5 §§.

7 § Beslut enligt 4 eller 5 §§ skall upphävas av den myndighet som regeringen bestämmer så snart det blivit klarlagt att det inte längre finns förutsättningar för beslutet.

8 § För att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. slakt eller annan avlivning av djur som är eller misstänks vara smittade eller kan sprida smitta,

2. slakt eller annan avlivning av andra djur,

3. oskadliggörande av döda djur och produkter av djur samt av avfall och annat material som kan sprida smitta,
4. smittrening,
5. skyddsympning eller annan förebyggande behandling av djur,
6. undersökning av djur och produkter av djur i kontrollsyfte,
7. djurhållning,
8. begränsningar eller andra villkor vad gäller hanteringen av djur,
9. transporter av djur och varor,
10. journalföring i fråga om djur, produkter av djur och djurtransporter,
11. oskadliggörande av skadedjur som sprider smitta,
12. metoder för provtagning och analys.

9 § Efter beslut av den myndighet som regeringen bestämmer skall

1. innehavare av sådana slakteriinrättningar eller bearbetningsanläggningar som är ställda under offentlig kontroll ställa lokaler och utrustning till förfogande för sådan slakt eller avlivning som avses i 8 § 1 och 2 eller för sådant oskadliggörande som avses i 8 § 3,
2. innehavare av redskap eller annan utrustning som oundgängligen behövs för att förebygga eller bekämpa en epizootisk sjukdom tillhandahålla utrustningen,
3. personal vid slakteriinrättningar eller bearbetningsanläggningar som avses i 1 och de personer som handhar utrustning som avses i 2 delta i förebyggande åtgärder eller bekämpning enligt denna lag.

10 § Om det blivit klarlagt att en epizootisk sjukdom inte längre kan bekämpas med rimliga insatser, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta att bekämpningen skall upphöra.

Tillsyn

11 § Den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen utövas av Jordbruksverket. Länsstyrelsen utövar tillsynen inom länet.

12 § För tillsynen har tillsynsmyndigheten rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen för att där besiktiga djuren, göra undersökningar och ta prover.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller också för EG:s institutioner och av institutionerna utsedda inspektörer och experter.

13 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas. I beslut om föreläggande eller förbud får tillsynsmyndigheten sätta ut vite.

Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt ett föreläggande, kan tillsynsmyndigheten besluta om rättelse på hans bekostnad.

14 § Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för att denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Ersättning

15 § Staten skall ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen drabbas av

1. förlust på grund av att husdjur avlivas eller dör till följd av skyddsypning eller annan behandling,
2. kostnader på grund av saneringsåtgärder,
3. produktionsbortfall,
4. annan inkomstförlust än som avses i 3.

Ersättning för produktionsbortfall lämnas med femtio procent av den kostnad eller förlust som bortfallet medför. I övrigt lämnas full ersättning.

Full ersättning för produktionsbortfall lämnas vid utbrott av sådana särskilt allvarliga epizootiska sjukdomar som anges i föreskrifter meddelade av regeringen.

16 § Ersättning enligt denna lag kan jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av lagen.

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att

1. ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder som vidtas enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter,
2. till grund för ersättning för sådan förlust eller kostnad som anges i 15 § första stycket 1 eller 2 skall läggas ett visst högsta värde på husdjur eller annan egendom som skall ersättas,
3. ersättning för kostnad eller förlust med anledning av saneringsåtgärder eller produktionsbortfall får lämnas enligt viss angiven schablon.

18 § Den som har deltagit i förebyggande åtgärder eller bekämpning enligt denna lag har rätt till ersättning av staten för arbete och tidsspillan samt för resa och uppehälle.

Den som har ställt lokal eller utrustning till förfogande för de ändamål som anges i första stycket har rätt till ersättning av staten för sina kostnader och för förlorad avkastning eller nytta.

19 § Ansökan om ersättning skall göras hos Jordbruksverket inom sex månader från den dag då anspråket uppkom. Görs inte ansökan inom den angivna tiden är rätten till ersättning förlorad, om det inte finns särskilda skäl.

Straff

20 § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. underlåter att göra anmälan enligt 2 § eller bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 2 §,
2. bryter mot ett beslut enligt 4 § eller mot en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 5 eller 8 §.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller vitesförbud enligt 13 § döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Innefattar ett brott som avses i första stycket 2 olovlig transport av djur eller varor skall sådan egendom förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat.

Överklagande

21 § Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. En veterinärs beslut enligt 4 § får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1999 då epizootilagen (1980:369) skall upphöra att gälla.
  2. Den äldre lagen gäller dock fortfarande i de fall där beslut enligt 4 § i den lagen har fattats före den 1 oktober 1999.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

KJELL LARSSON
(Jordbruksdepartementet)

